

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm IX. Quod super.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

rus ab unitate Ecclesiæ deficit: Hoc casu amitti iura ac priuilegia, etiam secundum proprietatem, docet hic Imola, cit. n. 10. Felinus n. 3. ver. secundus casus. Quia delictum Prælati, si Conuentus consentiat, Ecclesiæ obesse potest, arg. c. 2. iun. Gl. ver. ipsius doctus, de ordine cognit. & l. iubemus, 10. vbi Bartol. n. 4. de sacrosanctis Ecclesiis, & consentit Gl. in cit. reg. 76. Sed contrarium asserunt Ioan. Andr. hic n. 4. Abb. n. 5. Tametsi Episcopus vñ cum clero, & populo vniuerso in hæresin aut schisma labatur, iura & priuilegia manere penes ecclesiam, sicuti si omnes peste aut ruinâ extincti sint, priuilegia loco adhærebunt. Nihilominus prior sententia mihi magis placet: cum id in quibuscunque vniuersitatibus receptum sit, quod totum corpus delinquendo iura perdere possit.

2. Limita primò eum addit. Alex. ad Bartolum in cit. l. iubemus; Quod sufficiat vnum ex Conuentu contradicere; tunc enim alijs priuatis, iura Ecclesiæ penes ipsum remanebunt. Et bene hoc aduertendum est, Tametsi gesta à maiore parte Capituli valeant ad utilitatem Ecclesiæ, alijs contradicentibus; tamen vnus contradictio impedire potest, quò minùs valeant gesta ad delictum, & damnum ecclesiæ imputandum.

3. Limita secundò: Quod Ecclesia, cum ad fidei Catholicæ unitatem reuersa est, restitutionem amissorum iurium petere possit. Quia in re iterum distinguere oportet: Vel enim iura amissa ab alijs possidentur, vel vacant. Si vacantia sunt, tum ipso iure illa recuperabit Ecclesia, veluti postliminij iure, vti tradit hic Imola n. 10. Felinus n. 4. arg. c. quia, 5. de elect. Sin iura ab alio possessa, v. g. ius conferendi ecclesias & beneficia, ius præsentandi, immunitas à decimis, à subiectione: tunc per Iudicis sententiam ecclesia restituenda est, vti ex hoc c. colligitur. Indicat enim Innoc. iustam esse petitionem Patriarchæ, vt Ecclesia Constantinopolitana ad pristina iura restituatur; sed hanc restitutionem fieri non posse, nisi citata & audita parte, cuius id interest. Ita Innoc. hic notat, & Abb. not. 1.

4. Sed quid? si per Principis, videl. Papæ

auctoritatem, iurium translatio in aliam ecclesiam interim facta sit, fieri debet restitutio ecclesiæ priuata, postquam ad fidei unitatem reuersa est? Negatiuè respondendum est; Si translatio in aliam absolutè facta fuit; & non tantum sub conditione dependente ab ecclesiæ rebellionem. Sic docent Imola hic, & Felinus, post Bartol. in l. Gallus, 29. §. Et quid si tantum, n. 11. ff. de liber. & posthumis, vbi ait; Quod in integrum restitutio facta à Principe non aufert ius alterius: Et sic debet limitari l. 1. & seqq. C. de sententiam passis, qua dicunt, quod restitutus recuperet bona; Intelligitur enim de bonis, qua in alium translata non sunt. Eodem modo, inquit Abb. hic n. 2. Si ciuitate in perduellionem lapsa, Princeps in criminis pœnam, pagos vel castra ab illius iurisdictione liberarit, restituta postea ciuitate, ius immunitatis, si absolutè concessum fuit, retractari non debet: quandoquidem restitutio fieri debet sine præiudicio aliorum, quibus interim ius quaesitum est, arg. l. 2. ff. de decurionibus, ex qua Bartolus ibid. responsum fuisse inquit; quod Dòctor ex Collegio absolutè ac in perpetuum exclusus, si postea restituatur, non pristinum locum obtinere debeat; sed post alios, quibus ius post ipsius priuationem acquisitum erat.

CAPITVLVM IX.

Quod super.

PARAPHRASIS.

Abbat, & Sacerdotes, lege dioecelana subiecti Episcopo, si ad Synodum vocati, venire contempnant, per censuram ecclesiasticam compelli possunt, dummodò Episcopus non ideo Synodum congregare intendat, vt aliquid sacris canonibus contrarium statuat.

SUMMARIVM.

1. Abbates & Sacerdotes dioecelani ad Synodum Episcopalem venire debent.

2222. 3

2. Episc

2. *Episcopus nil contra sacros Canones statuere potest.*
3. *Subditus non tenetur se sistere Superiori, si in citatione exprimaturs causa iniusta, vel si notorium sit, eum ad opus illicitum vocari.*

Vtrum Abbates Episcopo subiecti ad Synodum, perinde vt alij Sacerdotes, praesertim curati, accedere debeant, olim dubitatum erat. Negat enim Gratianus in causa 18. q. vlt. c. vlt. Gl. hic ver. dioecessana, arg. c. Episcopus, 1. d. 18. Innoc. & Felinus in hoc c. Henricus Bottæus de Synodo Episc. p. 2. n. 4. Sed contrarium, quodd videl. Abbates venire debeant ad Synodum, aperte dicitur in hoc c. & in c. penult. & vlt. ead. d. c. Abbates, 16. causa 18. q. 2. c. ex ore 17. de priuil. & docuit Hugo apud Abb. hic in Gl. 1. Innoc. in c. graue, n. 1. de preb. Syl. ver. concilium, q. 6. Zerola in praxi, p. 1. ver. Concilium, ad 3. Et ita consuetudine in his regionibus obseruatur, quæ planè conformis est Constit. Trident. sess. 24. c. 2. de reform. vbi etiam hoc adiunctum est; *Quod exempti omnes, qui alias, cessante exemptione, Synodo dioecessana interesse deberent, neq. Capitulis generalibus subduntur, accedere teneantur.* Si tamen & hi, vel quicumq. alij secularium Ecclesiarum etiam incorporatarum curam gerant, Synodo interesse coguntur. Ex quo loco manifestè apparet, quod Concil. Trident. tanquam indubitatum supponat, Abbates non exemptos ad Synodum obligari: Sicuti & Clemens IV. supponere videtur in c. vt Apostolica, 6. de priuil. in 6. vbi statuit, vt Abbates non exempti in Synodis vtantur mitris simplicibus, albis, ac planis; Exempti autem, qui interesse tenentur, mitris auratis, sed sine gemmis, ac lamnis aureis, vel argenteis.

De secularibus quoque Sacerdotibus, ac beneficiatis, qui curati non sunt, vtrum ad Synodum venire teneantur, dubitari solet, vti videre hic est apud Abb. not. 1. Henricum Bottæum de Synodo Episc. p. 2. n. 17. & 18. Sed respondetur, *Quod ad Synodum Episcopalem, institutam ad cleri totius reformationem, vel statuta generalia edenda, omnes Sacerdotes, & clerici venire teneantur, si vo-*

centur, vti habetur expressè in c. vlt. d. 18. & tradit Innoc. in c. graue, n. 1. de preb. Non tamen debent vocari v. g. Canonici omnes, sed aliqui, qui nomine omnium veniant, ne alioquin Ecclesiae debito seruitio, & cultu diuino priuentur, vti notauit Barbosa de potest. Episc. p. 3. alleg. 93. n. 11. Quamobrem in his regionibus, vbi amplæ dioeceses sunt, neque omnes Curati aduocantur, sed tantum praecipui. Videri potest Paulus Piascius in praxi p. 2. c. 2. a. 1. Henricus Bottæus de Synodo p. 2. n. 18. & seqq.

Porro ex hoc c. duo notanda existunt: I. Episcopus nihil contra sacros Canones statuere potest, vti etiam indicatur in c. institutionis, 7. causa 25. q. 2. Quamuis Ducibus secularibus contra Caesareas leges quandoque statuere concessum sit, vti dixi lib. 1. tr. 4. c. 7. §. 2. verf. ex his, & tradit Abb. hic, n. 1.

NOTANDVM II. Subditus non tenetur se sistere Superiori, si in citatione exprimaturs causa iniusta, vel si notorium sit, eum ad opus illicitum accersiri. Ita notat hic Abb. prope finem c. & videri potest Innoc. in c. 2. col. 1. de dilationibus.

CAPITVLVM X.

Cùm in Ecclesiis.

PARAPHRASIS.

Quatuor regulares Canonici contra Priorem suum superbè se erigentes, licet corporale ipsi de praestanda obedientia iuramentum ediderint, tamen per omnia ipsi resisterunt. Quamobrem ab eodem Priore excommunicati fuerunt. Volebat quidem Prior à censura illos absoluere, si de parendo mandatis eius iuramentum praestare vellent; (sicuti Imola, & Abb. ex antiqua lect. referunt) sed Canonici spreto Priore, ad Sedem Apostolicam se contulerunt. Simul autem Innocent. III. Papa plurimum Praelatorum authenticis scriptis certior factus erat de Canonicorum contumacia, qui eosdem, exacto prius corporali iuramento, ab excommunicatione absol-